

Kak móžeja na zakładze historiskich notowych notickow wuzwolene stare zynki modernje klinčec, to pokazachu wobdźelnicy džěłarnički „LAB 1 – Laboratorij za tradicionalnu serbsku hudźbu“ w Budyskim Kamjentnym domje. Pod nawodom Macieja Rychłego (z mikrofonom) předstajichu woni pjeć interpretacijow z „Kralowskeje huslerskeje knihi“. Foto: Maćij Bulank

Ponowjena tradicija

Zapiski „Kralowskeje huslerskeje knihi“ w načasnym blyšču zaklinčeli

Budyšin (SN/bn). Tak mjenowana „Kralowa huslerska kniha“ drje je najstarša zběrka serbskich ludowych a rejonawskich melodijow, pochadźaca z druheje polojcy 18. lětstotka. Tónle zapis tworješe wobsahowe žro třidnjowskeje džěłarnički „LAB 1 – Laboratorij za tradicionalnu serbsku hudźbu“ Serbskeho ludoweho ansambla, w kotrejež wobłuku sej dohromady džewjeć hudźbnikow minjenej kónc tydženja cyłkownje pjeć sadźbow nadžěłachu. Wčera prezentowachu wobdźelnicy wuslědky w Budyskim Kamjentnym domje.

„Zběrka je přewšo drohotne žórlo, woprijimace najwšelakorije žanry a stile. A hižo tehdy mjenowachu tam dokumentowane spěwy a reje ‚stare‘. Kóždy jednotliwy fragment wotewěra nowy wid na swět. Awtor bě sej wočiwidnje dospołnje wuwědomił, na čim je a posrědkuje lužisku runje tak kaž němsku perspektiwu“, podšmórny hudźbnik a etnograf Maciej Rychły z Poznania, kiž džěłarničku wumělsce nawjedowaše,

byrnjež to sam tak njewopisował, wšako běchu „wšitcy wobdźelnicy demokratisce do procesa wuwijanja zaprijate“.

Wudžělki wukopachu so jako pjeć, zwjetša njepomjenowanych miniaturow, kotrež wosom hudźbnikow – džewjaty měješe krótkodobnje hinaše zawjazki spjelnic – z měnjacym so instrumentarijom předstajichu. Tak zaklinčachu mjez druhim fujara, nykkelharpa, wjertna lyra, wjacore perkusijowe, smyčkowe kaž tež cybanske nastroje, diwersne pišćalki kaž tež flety a klawěr. Rychły wuzběhny, zo „njejsmy ani jeničku notu změnili. Hrajemy eksaktnje to, štož je napisane. Přiwšěm wutworjamy něšto cyle swojorazne. Hudźba sama na sebi hodźala so tež jako powětrowa skulptura wopisać. A skulptura hinak skutkuje, změniš-li wobswětlenje a/abo poziciju wobkedźbowaceho. Nastupajo zynki to rěka, zo rozdžělny instrumenty jich skutownosć runje tak wobwliwuja kaž na přikład wuzwoleny tempo.“ Něhdže 30 wopytarjow dožiwichu wotpowědnje wotmě-

njawy program, z kotrymž hudźbnicy loskočiwy spagat mjez tradicionalnym a eksperimentalnym, starym a nowym kedžbyhódnje zmištrowachu. Intendant SLA Tomaš Kreibich-Nawka džakowaše so runja publikumej wobdźelnikam džěłarnički a připowědži „LAB 2“. Po jeho słowach chcedza „laboratorij přichodnje prawidlownje – w najlěpšim padze w pollětnym rytmsu – wuhotować“. Hudźbnikow zastupuju rjekny cellist Helfried Knopsmeier, zo „tajke intensiwny dny rady wospjetujemy“.

Prezentaciji slědowaše wosebity koncert „Wuswobodžene zynki“. Maciej Rychły (flety a pišćalki) a jeho syn Mateusz na gitarze zahraštaj tworby, takrjec chowace so w mólbach europskich mištrow 15. do 19. lětstotka, kaž na přikład Hansa Holbeina staršeho a Everta Colliera. Fletist rozložil je na wulkej wobrazowce, skedźbnjejo na detaile, kaž na přikład „nimale připadnje“ jewjace so noty. Koncert bě tuž zdobom jakny ekskurs do wumělstwowych stawiznow.